

ILMAVALGUS

www.tartumaarja.ee

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Maarja koguduse infoleht

2/2020

Jah, Jumala arm on ilmunud päästvana kõigile inimestele. Tema on loovutanud iseenda meie eest, et meid lunastada kõigest ülekohtust ja puhastada endale pärisrahvaks, innukaks headele tegudele.

Tiituse 2:11,14

Sel aastal tulevad jõulud teisiti. Viiruse levimine üle maailma on pannud piduri paljudele koosviibimistele, tegevustele ning plaanidele. Kuigi uue olukorraga on meie ellu tulnud palju keerukust, on sellel ometi ka positiivne külg: oleme sunnitud elutempot maha võtma, oma tegevused ümber mõtestama ning meile antakse võimalus koondata oma tähelepanu sellele, mis on tõeliselt oluline.

Kusagil sisimas võime aimata jõulude sügavaimat tähendust. Paljud inimesed jätavad ära mitmed esmapilgul olulised toimingud

ning keskenduvad tõeliselt olulisele—mitte asjadele või meeleoludele, vaid teistele inimestele, eriti oma lähedastele: abikaasale, lastele, vanematele, sõpradele. Meil on võimalus keskenduda üksteisele ning selliselt õppida armastama.

Keskendudes siia maailma sündinud tõelisele armastusele, Jeesusele Kristusele, õpi me ka ise armastama. Armastus oma sügavaimas tähenduses tähendab teise teenimist, teisele hea tegemist. Tõeline armastus on see, kui suudame loobuda iseendast, oma paljudest tahtmistest ja leiame jõudu, eriti alanud pühadeootuses, keskenduda teistele, kui kingime oma lähedastele ning sõpradele asjade asemel osa iseendast. Olles nendega koos, vaadake neile silma, kinkides neile oma väärtuslikku aega. Pole ju tõeline armastus mitte viha vastand ega pelgalt

tunne, nagu arvatakse, vaid isekuse vastand. Kas oskame adventi- ja jõuluajal keskenduda tõelisele armastusele?

Peatugem kasvõi korraks kõikide pürgimiste ja plaanide, sagimiste ja muretsemiste keskel ning jäägem mõttesse. Just praegu on hea aeg, et eneselt küsida, mille jaoks ma üldse midagi siin maailmas teen? Mis on minu olemasolu mõte? Adventiaeg ja jõulud suunavad meid mõtisklema püsivate väärtuste üle: kas on võimalik armastada nii, et lõpptulemus oleks hea ja sealjuures mitte ajutine, vaid jääks püsima?! Kuidas elada nii, et meie elu tulemust ei hävitaks ei surm, ei selle maailma hävimine, mitte miski? Kuidas elada oma elu nii, et me ei peaks olema kogu aeg mures ja stressis? Kuidas elada nii, et kogu meie elu toetuks igavestele väärtustele?

Jõulude tõeline sõnum suunab meid lahenduste juurde, sest see sõnum ei peitu ajutistes asjades, ei kingitustes, jõulumuusikas ega isegi mitte heas meeleolus. Teame, et tegelikult tähistatakse jõuludega Jeesuse Kristuse sünnipäeva. Miks on see aga nii oluline? Vahel arvame, et see on mingisugune vananenud sõnum ja tänapäeval on muud lahendused. Elukogemuse kasvades aga näeme, et see maailm ei paku püsivaid lahendusi. Ja siiski on püsivad väärtused olemas.

Meie Looja ise tõi lahenduse kogu inimkonnale. Jumal on avanud ukse taevariiki, inimese ülesanne on Looja lahendus vastu võtta. Jumal on tulnud ise, sündinud Jõulu-

lapsena, et tuua surmas ja ülestõusmises lahendus ja muutused meie ellu. Need muutused ei tule üleöö, kuid lahenduse algpunkt tuleb ära tunda: Jumala arm on ilmunud päästvana kõigile inimestele. Sellepärast on Kristuse sünd siia maailma niivõrd oluline. Siit algavad igavesed väärtused.

Jumala armu äratundmine muudab kogu meie elu. Siis avastame, milline rõõm ja rahu peitub jõuludes. Siis alles avastame, mida tähendab tõeline jõulurahu. Kui tunneme ära, kuidas Jumal meid on armastanud, hakkame taipama, kuidas saame ka ise tõeliselt armastada. Kui avastame enese jaoks igavese elu, igavese lootuse, igavese

armastuse, siis kõik, mida teeme siin maailmas, saab hoopis sügavama tähenduse ja seda aaret ei suuda miski meilt võtta, sest see on igavene.

Kandkem seda aaret oma südames, sest se-

da ei riku ei koi ega rooste ega võta ka ükski viirus. Valmistagem läbi kogu adventiaja oma südamed ette, et Jeesusel Kristusel oleks seal ruumi. Nähkem evangeeliumi rõõmu küünlavalguses ning jõulusäras. Mõtelgem sellele aardele, kui oleme oma lähedastega koos, jagagem seda oma südamesoojusega. Olgu selles igaveses aardes meie tõeline ja rahulik adventiaeg ning kaunid jõulupühad!

Soovin kaunist adventiaega ja Kristuse sünnipäeva teile kõigile!

Timo Švedko

EELK Tartu Maarja koguduse õpetaja

Maarjast, maost ja raamatust

Käesoleva aasta september oli neitsi Maarja sünnipäeva kuu. Eestlased on 16. sajandist saati nimetanud 8. septembrit ussimaarjapäevaks, tänapäeva maausussürguminemise päevaks. Just siis kaotavat rästikud oma mürgi, muutuvad loiuks ja taanduvad talveunne.

Neitsi Maarja kujutistel näeme tihti sedasama nõiulussi tema jalge all. Maarja seisab mao kohal sandaalides, kiirel pilgul justkui paljajalu. Näib, nagu oleks Neitsi haavatav – ainus samm lõpeks mürgihamba sähvatussega.

Ent Jumalasünnitajal pole põhjust karta. Teda kaitseb tema hinge puhtus, üllas vaim, mis on algusest peale kasvanud kõrge ja kauni poole. Seitsmeaastase Maarja on vanemad viinud Jeruusalemma templisse kooli. Lisaks käsitöökustele, mida naised võisid kindlasti saada ka kohapeal, on just sirgumine templis võimaldanud Jeesuse emal osa saada ka sügavamast tarkusest.

Maarja kuulutuse kuvandeil näeme Neitsit ikka ja taas raamatu taga. Polegi tähtis, on tema ees õhtupalve või pühakirjatekst – Maarja loeb. Tema sidumine raamatu, kirjasõnaga viitab ühtaegu Jeesuse lihakssaamisele juuda prohvetite ennustustest kui ka sellele, et inimene peab väärtustama tema hinge, meelt ja mõtteid õilistavat vaimsust.

Raamat teeb Maarja kõrgemaks kui lihapaadade juures askeldava Marta või salvinõud kandva Magdaleena.

Ilmekas on, et Maarja elukutseks on öeldud olevat kangur. Iidseist aegadest naiste töö, on kangakudumine ka väga sümboolne. Paganlikes religioonides ketravad saatusejumalannad inimeste eluheidet, seovad, sõlmivad ja lõikavad katki saatusi. Kristlased usuvad, et nende saatus on alati helge. See ime sünnib armastuse läbi. Meil on lootust saade õndsaks, sest me usaldame piiritult Jumala armu, lepingut, mis on sõlmitud Jeesuse inimeseks sündimisega. Ja meie Lunastaja tuleb ilmale puhta neitsi üsast, naisest, kes on täiuslik nii oma kehalt kui ka mõtete poolest.

Eesti on Maarja maa, Tartu Maarja kogudus selle täpik. Kui imetleme patuta eostuse piltide Maarja valget rüüd ja sinist mantlit, on Eesti lipu kaks värvi juba käes. Kolmas, must, hakkab meile lähenema järjest pikemaks ja pimedamaks kasvavatel sügisöödel.

Mõtlemine siis sellele, et Maarjaga on seotud ka tähtis valgusepüha – küünlapäev. Süüdakem küünlaid mitte ainult oma söögilaudadel või toaknail, vaid ennekõike oma hinges. Otsigem üles pimedad paigad, kuhu nõiulussid meie endi sees end mugavalt sisse on seadnud. Ärgem laskem neil kerra

tõmbunult tukkuda, ajagem nad välja. Olgu meie hinge kojad sarnaselt Maarja hingele pühitud ja ehitud alatiseks. Ainult nii võime sammuda kas või paljajalu, aga kartuseta, sihiks taevane Jeruusalemm, linn, mille kohta evangelist Johannes on öelnud: „Sinna ei saa midagi, mis on rüve, ega keegi, kes teeb jäledust ja valet, vaid üksnes need, kes on kirjutatud Talle eluraamatusse“ (Ilm. 21, 27).

Armastust ja valgust meile!

Loone Ots

Tartu Maarja Kirikukoori lähemad ja kaugemad sihid

Sel sügisel algas kõik uuesti, kooril on uued sihid ja suunad. Selja taha on jäänud suhteliselt segane kevad ja väga tõine suvi. Oleme laulnud terve suve, et end vormis hoida. Kõik koorilauljad saavad individuaalseid hääleseade tunde lisaks kooriproovidele.

Augustis laulsime Kalevipoja kuju juures tervituslaule 29. taasiseseisvuspäeva tähistavale Eesti Vabariigile ning paar päeva hiljem juba Haapsalu Toomkirikus Franz Schuberti Missat. 5. oktoobril toimus kontsert Jaani kirikus, mis oli pühendatud õpetajatele. Laulsime M. A. Charpentieri imekaunist Te Deumi, segakoorile, solistidele ja orkestrile. Kaasa aitas Tartu-Maarja Kammerorkester. Oma panuse anname ka ka 24. detsembri jõuluõhtu jumalateenistusel.

2021. aasta saabudes algab meie suur sünnipäevahooaeg, mille sisse mahub üks konkurss ja nii mõnigi vokaalsümfooniline kontsertprogramm.

Sünnipäeva-aasta saab väärika punkti 2021 aasta detsembris meie 185. sünnipäeva kontsertidega.

Lilyan Kaiv (1974) lõpetas Eesti Muusikaakadeemia kooridirigendina 1998 a. ning magistrantuuri 2002. aastal. 2005. aastal sai Eesti Muusikaakadeemia

diplomi sümfooniaorkestri dirigeerimise erialal. Töötab juba 20 aastat H. Elleri Muusikakoolis, kus juhatab „Eller sümfoonietti“ ning Elleri Kontsertkoori, lisaks on kooridirigeerimise osakonna juhataja ning õppejõud. On juhitanud orkestreid ja koore nii Eestis kui ka väljaspool, 2021 aasta kevadel on tulemas debüüt kontsert Ungaris, Budapestis Dohnanyi Orchestra Budafokiga.

2018 aasta septembrist töötab ka Tartu Maarja Kirikukoori ja Tartu-Maarja Kammerorkestri dirigendina.

Tartu Maarja kiriku taastamine

Torni taaspüstitamise jaoks on Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus kogunud raha alates 2019. aasta algusest. Täna on meil koos Tartu linnavalitsuse 2020. aasta toetusega olemas piisavalt vahendeid, et püstitada torn kõrgeima korruseni.

Käesolev aasta on olnud pehmelt öeldes teistsugune – me ei ole raha kogumiseks korraldanud mitte ühtegi kampaaniat, teinud reklaami, ka artikleid on ilmunud vaid üksikuid. Kui eraisikute annetused on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suures languses, siis on meile lisandunud üks heategija AS Giga ehk Janek Veeberi näol. AS Giga on torni taaspüstitamiseks annetanud juba 250 000 eurot.

Torni ehitushanke kuulutasime välja 23.septembril 2020 ning pakkumiste esitamise tähtaeg oli 20. oktoober 2020. Nelja

ehitustevõtja seast kuulutasime edukaks Embach Ehitus OÜ pakkumuse maksumusega 638 933 eurot + km. Meie ehitusinsener Riivo Klaasi sõnul võib torni taaspüstitamiseks kuluda umbes 9-10 kuud.

Käesoleva etapi raames püstitame torni kuni kõrgeima tornikorruseni. Torni tipp ja kiivriosa kellarõdu kohal jääb vahendite puudumisel hetkel sellest hankest välja. Hanke raames teostatakse torniosa all asuva laiema osa kõrgemaks ladumine ca 6 meetri ulatuses, kahe tornikorruse väljaehitamine, lisanduvate korruste vahelagede, treppide ja liftišahti ja -masinaruumi betoonitööd, torni katmine ajutise katusega ning karniiside katmine plekiga, et vältida nende kahjustumist ilmastiku käes. Viimistlustööd ja avatäited ei kuulu sellesse hankesse.

Kuna Sihtasutus kasutab Tartu Maarja kiriku ehitustöödeks annetustest ja toetustest saadud raha, siis viiakse kõik ehitustööd läbi riigihangetega. See tagab meie töös läbipaistvuse ja korrektsuse.

Kirikufondi heategevuslik

kontsert Kanal 2-s

24. detsembril, kell 19.00 on Kanal 2-s Kirikufondi heategevuslik kontsert Tartu Maarja kiriku taastamise toetuseks, mis kantakse üle Tartu Jaani kirikust. Esinevad Elina Nechayeva, Andrei Bogach, Tanel Padar, Sissi Benita jt.

Annetada saab ka telefoninumbritel

900 1842 **5€** * 900 1941 **10€**

900 2019 **50€**

**või läbi SA Tartu Maarja Kiriku konto
Swedbankis EE132200221021269201**

Tornikellad

Seoses torniehitusega on esile kerkinud küsimus ka tulevaste kellade osas. Selleks, et torniehitusel konstruktsiooniliselt õiged otsused teha, peab meil olema ettekujutus, milline kellakomplekt tulevikus seal asuma hakkab.

Enne hävimist Maarja kiriku tornis asunud kell lööb nüüd Paistu Maarja kiriku tornis. Loodame, et ta teenib seal veel pikki aastaid, tänades seeläbi ka oma päästjaid.

Uute kellade valikuks on Sihtasutus ja kogudus teinud koostööd Eestis tunnustatud kellade ja orelite spetsialisti Toomas Mäeväliga, kes pakub meie kirikule vabalt helistatavate kellade komplekti nelja kellaga. Kellade löögitoone saab kuulata kantsleis.

Lisaks tegi T. Mäeväli ettepaneku kellarõdu, hetkel lahtisena projekteeritud aknad, katta nn puidust ribidega. Selline lahendus kaitseb kellarõdu ilmastiku mõjude ja lindude eest, samas aitab ümberkaudsetele majadele kanduvat kellahelinat pisut suunata ja ka vaigistada.

Et kogu ettepanekut hoolikamalt kaaluda, käisime koguduse juhatuse, nõukogu ja SA meeskonnaga Toomas Mäeväli juhendamisel ekskursioonil Järva-Jaani, Tallinna Toom ja Peeteli kirikutes. Neis kirikutes saime kuulata kellade löömist ja tutvuda erinevate kellarõdude aknalahendustega.

Järva-Jaani kirikus olid kasutusel ka meile soovitatud ribiaknad, Toomkirikus luugid ja Peeteli kirikus lahtine rõdu, mis oli kaetud vaid võrguga. Lahtisel kellarõdul oli väga suur tuul ning majade vahel löid kellad väga valjult. Ribidega katud akendest kostusid kellalöögid pehmemalt ning tornis ei tuulunud.

Ekskursiooniseltskond jäi T. Mäeväli soovitatud nelja kella ja ribiakende ideega väga rahule ning kiitsid meie kiriku jaoks selle idee heaks.

Järgmise sammuna konsulteerime ribiakende osas Muinsuskaitsega. Meid aitab selles Anu Kulbach, kes teeb Maarja kiriku taastamisel ka muinsuskaitsealist järelevalvet ning on koostanud taastamise eritingimused.

Meie kiriku esimene torn kukkus 1837. aastal kokku, teise torni lammutasid okupandid 1950. aastatel.

Palvetame, et kolmas püsiks Jumalale kiituseks igavesti. Palume teie eestpalveid.

Silvia Leiaru

Tartu Maarja Kiriku SA juhatuse liige

**Tartu jõululaadal 12.12.2020
müüme loteriid kiriku taastamise heaks.
Meie telk asub Küüni tn 3/5 ees.**

Koguduse majandamisest

Tänu Jumalale, oleme üheskoos suutnud ses keerulises olukorras koguduse majanduse hoida heas korras. Liikmeannetus on üks meie peamisi tuluallikaid ja õnneks ei ole laekumised oluliselt langedud.

Suureks abiks kulutuste katmisel on ka Tartu Maarja Kiriku sihtasutuselt laekuv hoonestusõiguse tasu, mis on 10000 eurot, samuti toetus riigieelarvest 3950 eurot. Oluliselt on vähenenud jumalateenistustelt kogutav (laekumine 22%), mis on ka mõistetav, arvestades et vahepeal ei tohtinud lihtsalt teenistusi pidada. Talituste arv on samuti olnud väike ning eelarve täituvus kõigest 20%, samuti renditulu (32%). Soome evangeelne misjoniselts ELY toetab alates augustikuust koguduses tehtavat diakoonia- ja hingehoiutööd ning peretööd.

Kulutusi tehes oleme jätnud välja kõik tegevused, mis ei ole hädavajalikud, et ruumide halduskulud, palgad ja maksud saaksid tasutud. Pisut keeruline on, aga oleme sellega toime tulnud. Usun, et toimime praeguses olukorras kogudusega samamoodi kui teie enda pere eelarvet tasakaalus hoida püüdes. Meie kõigi lootused on Jumala peal ning palume õnnistust ja tarkust, et võiksime kõik sellest keerulisest olukorrast võimalikult tervetena välja tulla.

Suur tänu igaühele, kes olete tasunud oma liikmeannetuse või planeerite seda lähiajal teha! Tänu teile on kogudus teenitud ning ruumid soojad ja puhtad. Kordan siin üle, et liikmeannetuse suurus võiks olla vähemalt 1% aastatulust. Näiteks kui kuu sissetulek on 500 eurot, siis liikmeannetus võiks olla

ühes kuus 5 eurot või aastas 60 eurot, kui 1000 eurot, siis vastavalt 10 ja 120 eurot jne. Soovitame pangas sõlmida igakuine püsikorraldus, et annetamine ei ununeks. Samuti tagab see kogudusele püsiva rahavoovoo arvete tasumiseks.

Juhatus palub ka, et ärge jääge kogudusest eemale, kui teil ei ole võimalust liikmeannetuse tasumiseks. Kristlik osadus ei põhine rahal, vaid ligimesearmastusel. Oleme koguduse õpetajaga teinud palju kodukülastusi ja vestelnud telefoni teel. Meil on koguduses palju tublisid vabatahtlikke, kes saaksid teile olla ühel või teisel moel toeks. Võtke meiega julgelt ühendust, üheskoos oleme tugevamad!

Lea Saar
juhatuse esimees

Tartu Maarja koguduse nõukogu valimised

Valimisperiood algab
täiskogu koosolekuga

14.02.2021, kell 14:30

ja kestab kuni **21.02.2021 kell 13.**

Kandideerida ja valida võivad täiskogu liikmed - need, kes on tasunud koguduse 2020. aasta liikmeannetuse ja käinud armulaul.

Kontrolli koguduse kantseleis, kas Sinu liikmeannetus on tasutud!

Ettepanekuid uue nõukogu liikmete kandidaatide kohta saad teha koguduse kantseleis.

Jõulujutud

Tartu Maarja kogudusemaja hoovis loevad tuntud inimesed igal adventipühapäeval ja 22. detsembril jõulujutte.

29. november kl 12 (Loone Ots)

6. detsember kl 12 (Ain Mäeots)

13. detsember kl 12 (Merilin Kirbits)

20. detsember kl 12 (Marko Mäesaar)

22. detsember kl 16 (Merle Jääger).

Selle jutu kingime Tartu lastele jõuluvahaja alguse puhul! NB! 22.12.20 on algusaeg kl 16:00!

Pakume sooja teed ja jutu kuulamise ajal võimalik endale ümber võtta soe pleed.

Sissepääs tasuta, aga võimalik on teha annetus Tartu Maarja kiriku taastamise heaks.

NB! Palume kanda maski ja hoida teiste külalistega vahet. Tagame maskid külatajatele, kel seda endal kaasas ei ole.

Liikmeannetusi saab maksta

ülekandega:

SEB EE151010220041155014

Swedbank EE922200221005116309

Saaja: EELK Tartu Maarja kogudus

Jõululaupäeva teenistus

Tartu Pauluse kirikus

24. detsember kell 13.

Jumalateenistused igal pühapäeval

kell 13 aadressil Õpetaja 5

25.12 kell 13 **Esimene jõulupüha**

01.01 kell 13 **Jeesuse nimepäeva ehk uusaasta jumalateenistus**

06.01 kell 18 **Kolmekuningapäev**

10.01 kell 13 **Tartu Maarja kiriku**

179. sünnipäev

Hingehoiutöö

Eakate teetunnid toimuvad 20.01., 17.02. ja 17.03. algusega kell 12. **Inger Kraav** ootab 6.01., 3.02. ja 3.03. kell 12 kõiki **vanavanemaid vestlusringi ja koguduse osadusse**, et arutleda vanavanemaks olemise rõõmude üle.

20. jaanuaril kell 18 alustab koguduses **leinagrupp**, et toetada leinajat tema kaotusevalus.

Koguduse õpetaja Timo Švedko (tel 5534529) ootab teie eestpalvesoove ja tuleb **kodukülastusele armulauda jagama**.

Mõistagi toimuvad kõik need kokkusaamised vaid juhul, kui olukord on meie kõigi jaoks turvaline.

Palume täpsema info saamiseks **võtta ühendust** eakate töö koordinaatori **Helle Aarsaluga** (tel 56920646) või koguduse hingehoidja **Lea Saarega** (tel 5218589).

Küsige julgesti abi kogudusest!

EELK Tartu Maarja Kogudus

Õpetaja 5, 51003, Tartu

Tel: 7341111 / E-post: tartu.maarja@eelk.ee

Koguduse õpetaja: Timo Švedko Tel: 5534529

Timo.Svedko@eelk.ee

Kodulehekulgu: www.tartumaarja.ee

Info ja teenistuste ülekanded: https://www.fb.com/tartumaarjakogudus